

รายงานสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร
วันที่ 3 พฤษภาคม 2562

1. สภาพอากาศ

1.1 พยากรณ์อากาศ 24 ชั่วโมงข้างหน้า

ประเทศไทยตอนบนมีพายุฤดูร้อนเกิดขึ้น โดยมีลักษณะของพายุฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรง กับมีลูกเห็บตกบางแห่ง บริเวณภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก ขอให้ประชาชนบริเวณดังกล่าวระวังอันตรายจากพายุฝนฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรง รวมถึงฟ้าผ่า ครอบงำอยู่ห่างจากต้นไม้ใหญ่ สิ่งปลูกสร้าง และป้ายโฆษณาที่ไม่แข็งแรง ส่วนภาคใต้ยังคงมีฝนฟ้าคะนองบางแห่ง

บริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนได้แผ่ลงมาปกคลุมถึงประเทศเวียดนาม ประเทศลาวและทะเลจีนใต้แล้ว ประกอบกับ ลมใต้และลมตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุมภาคเหนือตอนล่าง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคกลาง ในขณะที่ประเทศไทยตอนบนมีอากาศร้อนถึงร้อนจัด ลักษณะเช่นนี้ทำให้บริเวณดังกล่าวมีพายุฤดูร้อนเกิดขึ้น สำหรับลมตะวันตกเฉียงใต้ยังคงพัดปกคลุม ทะเลอันดามันและภาคใต้ ทำให้ภาคใต้ยังคงมีฝนฟ้าคะนองบางแห่ง อนึ่ง สำหรับพายุไซโคลน “ฟานี” (FANI) บริเวณชายฝั่งของประเทศอินเดียตอนบน พายุนี้อาจเคลื่อนที่ทางทิศเหนือค่อนทางทิศตะวันออกเล็กน้อย คาดว่าพายุนี้อาจเคลื่อนขึ้นฝั่งประเทศอินเดีย ตอนบนและบังคลาเทศในช่วงวันที่ 3-4 พ.ค. 62 โดยพายุนี้จะไม่มีผลกระทบโดยตรงต่อประเทศไทย สำหรับผู้ที่เดินทางไปบริเวณดังกล่าว ขอให้ตรวจสอบสภาพอากาศก่อนเดินทางด้วย

1.2 ประกาศจากกรมอุตุนิยมวิทยา

"พายุฤดูร้อนบริเวณประเทศไทยตอนบน (มีผลกระทบตั้งแต่วันที่ 3-6 พฤษภาคม 2562)" ฉบับที่ 4 ลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2562

ประเทศไทยตอนบนมีพายุฤดูร้อนเกิดขึ้น โดยมีลักษณะของพายุฝนฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรง กับมีลูกเห็บตกบางพื้นที่ รวมถึงฟ้าผ่าบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคเหนือ จึงขอให้ประชาชนในบริเวณดังกล่าวระวังอันตรายจากพายุฤดูร้อนที่จะเกิดขึ้น โดยหลีกเลี่ยงการอยู่ในที่โล่งแจ้ง ใต้ต้นไม้ใหญ่ ป้ายโฆษณาที่ไม่แข็งแรง รวมถึงระวังอันตรายจากฟ้าผ่า สำหรับเกษตรกรควรเตรียมการป้องกันและระวังความเสียหายที่จะเกิดต่อผลผลิตทางการเกษตรไว้ด้วย ผลกระทบตามภาคต่าง ๆ มีดังนี้

ในช่วงวันที่ 3 พฤษภาคม 2562

ภาคเหนือ : จังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ น่าน สุโขทัย อุตรดิตถ์ พิษณุโลก กำแพงเพชร พิจิตร และเพชรบูรณ์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : จังหวัดเลย หนองบัวลำภู อุดรธานี หนองคาย บึงกาฬ สกลนคร นครพนม มุกดาหาร กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ยโสธร อำนาจเจริญ นครราชสีมา บุรีรัมย์ และสุรินทร์

ภาคกลาง : จังหวัดนครสวรรค์ ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง และพระนครศรีอยุธยา

ภาคตะวันออก : จังหวัดปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด

ในช่วงวันที่ 4 พฤษภาคม 2562

ภาคเหนือ : จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน ลำพูน ลำปาง ตาก สุโขทัย อุตรดิตถ์ และพิษณุโลก

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : จังหวัดเลย หนองบัวลำภู อุดรธานี หนองคาย บึงกาฬ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ และสุรินทร์

ภาคกลาง : จังหวัดนครสวรรค์ ลพบุรี สระบุรี อุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี กาญจนบุรี และราชบุรี รวมทั้งกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ภาคตะวันออก : จังหวัดนครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด

ในช่วงวันที่ 5-6 พฤษภาคม 2562

ภาคเหนือ : จังหวัดตาก สุโขทัย อุตรดิตถ์ พิษณุโลก กำแพงเพชร พิจิตร และเพชรบูรณ์

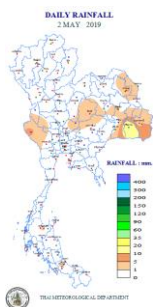
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : จังหวัดเลย หนองบัวลำภู ชัยภูมิ ขอนแก่น นครราชสีมา บุรีรัมย์ และสุรินทร์

ภาคกลาง : จังหวัดนครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท สุพรรณบุรี กาญจนบุรี และราชบุรี รวมทั้งกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ภาคตะวันออก : จังหวัดนครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด

ทั้งนี้ เนื่องจากบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนได้แผ่ลงมาปกคลุมถึงประเทศเวียดนาม ลาวและทะเลจีนใต้แล้ว ประกอบกับมีลมใต้และลมตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุมภาคเหนือตอนล่าง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคกลาง ในขณะที่ประเทศไทยตอนบนมีอากาศร้อนถึงร้อนจัด

1.3 ปริมาณน้ำฝน เวลา 07.00 น. วันที่ 2 พ.ค. 62 ถึง เวลา 07.00 น. วันที่ 3 พ.ค. 62

ที่	อำเภอ	จังหวัด	ปริมาณฝน (มม.)	ความรุนแรง
1.	อ.ลืออำนาจ	อำนาจเจริญ	51.5	ฝนตกหนัก
2.	อ.ราษีไศล	ศรีสะเกษ	36.5	ฝนตกหนัก
3.	อ.ไพรบึง	ศรีสะเกษ	32.0	ฝนตกปานกลาง
4.	อ.แวง	นราธิวาส	30.4	ฝนตกปานกลาง
5.	อ.สุคีริน	นราธิวาส	29.8	ฝนตกปานกลาง

(ข้อมูลจากสำนักสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมอุตุนิยมวิทยา)

ฝนตกหนักมาก (>90 มม.) ฝนตกหนัก (35.1-90 มม.) ฝนตกปานกลาง (10.1-35.0 มม.) ฝนตกเล็กน้อย (0.1-10.0 มม.) ไม่มีฝน (0 มม.)

2. สถานการณ์น้ำ

2.1 สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำ

สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง (447 แห่ง) ปริมาณน้ำในอ่างฯ 42,300 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 56 (ปริมาณน้ำใช้การได้ 18,374 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 35) ปริมาณน้ำในอ่างฯ เทียบกับปี 2561 (47,332 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 62) น้อยกว่าปี 2561 จำนวน 5,032 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ จำนวน 12.78 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย จำนวน 120.57 ล้าน ลบ.ม. สามารถรับน้ำได้อีก 33,767 ล้าน ลบ.ม.

สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ (35 แห่ง) ปริมาณน้ำในอ่างฯ 40,209 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 57 (ปริมาณน้ำใช้การได้ 16,668 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 35) ปริมาณน้ำในอ่างฯ เทียบกับปี 2561 (44,276 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 62) น้อยกว่าปี 2561 จำนวน 4,067 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ จำนวน 8.50 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย จำนวน 111.11 ล้าน ลบ.ม. สามารถรับน้ำได้อีก 30,717 ล้าน ลบ.ม.

ภาค	ขนาดใหญ่						ขนาดกลาง						รวม						รับได้อีก ล้าน ม. ³
	จำนวน (แห่ง)	ความจุ ที่ รณก.	ปริมาตรน้ำ				จำนวน (แห่ง)	ความจุ ที่ รณก.	ปริมาตรน้ำ				จำนวน (แห่ง)	ความจุ ที่ รณก.	ปริมาตรน้ำ				
			ในอ่างฯ	% รณก.	ใช้การ	% ใช้การ			ในอ่างฯ	% รณก.	ใช้การ	% ใช้การ			ในอ่างฯ	% รณก.	ใช้การ	% ใช้การ	
เหนือ	8	24,825	11,900	48	5,155	29	75	1,001	424	42	324	36	83	25,825	12,324	48	5,480	29	13,501
ตอน.	12	8,368	2,713	32	1,064	16	218	1,998	669	33	522	28	230	10,367	3,382	33	1,586	18	6,984
กลาง	3	1,419	281	20	221	17	22	369	115	31	91	26	25	1,788	396	22	312	19	1,392
ตะวันตก	2	26,605	19,330	73	6,053	45	7	142	68	48	59	48	9	26,747	19,398	73	6,112	45	7,349
ตะวันออก	6	1,515	532	35	432	31	51	963	425	44	373	41	57	2,478	957	39	805	35	1,521
ใต้	4	8,194	5,454	67	3,743	58	39	668	390	58	337	52	43	8,863	5,844	66	4,080	57	3,019
รวม	35	70,926	40,209	57	16,668	35	412	5,142	2,091	41	1,706	36	447	76,068	42,300	56	18,374	35	33,767

(หน่วย : ล้าน ลบ.ม.)

สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำภูมิพล สิริกิติ์ แควน้อยฯ และป่าสักชลสิทธิ์ รวม 4 อ่างฯ มีปริมาณน้ำในอ่างฯ 11,725 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 47 (ปริมาณน้ำใช้การได้ 5,029 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 28) ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ 2.21 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย 45.94 ล้าน ลบ.ม. สามารถรับน้ำได้อีก 13,146 ล้าน ลบ.ม.

อ่างเก็บน้ำ	ปริมาตรน้ำในอ่างฯ		ปริมาตรน้ำใช้การได้		ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ		ปริมาณน้ำระบาย		ปริมาณน้ำ รับได้อีก
	ปริมาตรน้ำ	% ความจุอ่างฯ	ปริมาตรน้ำ	% น้ำใช้การ	วันนี้	เมื่อวาน	วันนี้	เมื่อวาน	
ภูมิพล	6,507	48	2,707	28	0.47	0.00	15.00	15.00	6,955
สิริกิติ์	4,784	50	1,934	29	1.49	0.73	26.18	23.65	4,726
ภูมิพล+สิริกิติ์	11,291	49	4,641	28	1.96	0.73	41.18	38.65	11,681
แควน้อยฯ	251	27	208	23	0.25	0.00	2.59	2.59	688
ป่าสักชลสิทธิ์	183	19	180	19	0.00	0.00	2.17	2.17	777
รวมทั้งหมด	11,725	47	5,029	28	2.21	0.73	45.94	43.41	13,146

(หน่วย : ล้าน ลบ.ม.)

อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่อยู่ในเกณฑ์ น้อยกว่าร้อยละ 30 ขึ้นไป ของความจุอ่างฯ จำนวน 12 อ่างฯ ได้แก่ อ่างฯแม่กวอดมธธรา (26%) อ่างฯแควน้อยบำรุงแดน (27%) อ่างฯห้วยหลวง (23%) อ่างฯอุบลรัตน์ (24%) อ่างฯลำปาว (23%) อ่างฯลำพระเพลิง (20%) อ่างฯลำนางรอง (30%) อ่างฯป่าสักชลสิทธิ์ (19%) อ่างฯทับเสลา (24%) อ่างฯกระเสียว (20%) อ่างฯขุนด่านฯ (17%) อ่างฯคลองสิียด (26%)

2.2 สภาพน้ำท่า

แม่น้ำปิง แม่น้ำยม แม่น้ำน่าน ระดับน้ำอยู่ในเกณฑ์น้ำน้อย แม่น้ำมูล ระดับน้ำอยู่ในเกณฑ์น้ำน้อย

แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำท่าตะเภา ระดับน้ำอยู่ในเกณฑ์น้ำน้อย แม่น้ำตาปี แม่น้ำโก-ลก ระดับน้ำอยู่ในเกณฑ์น้ำน้อย

แม่น้ำเจ้าพระยา สถานี C.2 ปริมาณน้ำไหลผ่าน 322 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 331 ลบ.ม./วินาที) ระดับน้ำ +18.11 ม.รทก. ต่ำกว่าตลิ่ง 8.09 เมตร

เขื่อนเจ้าพระยา สถานี C.13 ปริมาณน้ำไหลผ่าน 80 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 80 ลบ.ม./วินาที) ระดับน้ำเหนือเขื่อน +15.78 ม.รทก. (เมื่อวาน +15.89 ม.รทก.) ระดับน้ำท้ายเขื่อน +5.64 ม.รทก. (เมื่อวาน +5.64 ม.รทก.)

รับน้ำเข้าระบบส่งน้ำทุ่งผิงตะวันออก รวม 106 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 106 ลบ.ม./วินาที) โดยผ่านคลองชัยนาท-ป่าสัก (ปตร.มโนรมย์) 90 ลบ.ม./วินาที คลองชัยนาท-อยุธยา (ปตร.มหาราช) 15 ลบ.ม./วินาที และคลองเล็กอื่นๆ 1 ลบ.ม./วินาที

แม่น้ำป่าสัก เขื่อนพระรามหก 21 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 21 ลบ.ม./วินาที) รับน้ำเข้าคลองระพีพัฒน์ 43 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 45 ลบ.ม./วินาที) ผ่านคลองระพีพัฒน์แยกตก (ปตร.พระศรีศิลา) 7 ลบ.ม./วินาที และผ่านคลองระพีพัฒน์แยกใต้ (ปตร.พระศรีเสาวภาค) 22 ลบ.ม./วินาที

รับน้ำเข้าระบบส่งน้ำทุ่งผิงตะวันตก รวม 145 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 131 ลบ.ม./วินาที) โดยผ่านคลองมะขามเฒ่าอุทุมพร (ปตร.มะขามเฒ่า-อุทุมพร) 10 ลบ.ม./วินาที แม่น้ำสุพรรณ (ปตร.พลเทพ) 41 ลบ.ม./วินาที แม่น้ำน้อย (ปตร.บรมธาตุ) 80 ลบ.ม./วินาที และคลองเล็กอื่นๆ 14 ลบ.ม./วินาที

อ.บางไทร สถานี C.29A ปริมาณน้ำไหลผ่านเฉลี่ย 91 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 90 ลบ.ม./วินาที)

2.3 คุณภาพน้ำ

กรมชลประทาน ติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ (ค่าความเค็ม) ในแม่น้ำเจ้าพระยา

แม่น้ำ	จุดเฝ้าระวัง	ค่าความเค็ม (กรัม/ลิตร)								เกณฑ์	หมายเหตุ
		26 เม.ย.	27 เม.ย.	28 เม.ย.	29 เม.ย.	30 เม.ย.	1 พ.ค.	2 พ.ค.	3 พ.ค.		
เจ้าพระยา	ปากคลองสำแล จ.ปทุมธานี	0.17	n/a	0.18	0.16	0.15	0.15	0.15	0.15	ปกติ	- ค่าความเค็มของน้ำสำหรับการเกษตรไม่เกิน 2 กรัม/ลิตร - ค่าความเค็มของน้ำสำหรับการผลิตน้ำประปาไม่เกิน 0.25 กรัม/ลิตร
เจ้าพระยา	ทำนบกุ่มบุรี จ.นนทบุรี	0.63	n/a	0.63	0.63	0.63	0.54	0.47	0.57	ปกติ	
เจ้าพระยา	ทำนบกุ่มชลประทานสามเสน กทม.	2.05	n/a	2.14	1.70	1.43	1.17	0.89	1.34	ปกติ	

(ที่มา: ฝ่ายตะกอนและคุณภาพน้ำ ส่วนอุทกวิทยา สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา)

3. การจัดสรรน้ำฤดูแล้ง ปี 2561/2562

แผนการจัดสรรน้ำ โครงการชลประทานขนาดใหญ่และขนาดกลางทั่วประเทศในช่วงฤดูแล้งปี 2561/2562 (วันที่ 1 พ.ย.61 ถึง 30 เม.ย.62) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2561 ปริมาณน้ำต้นทุนสามารถใช้งานได้ จำนวน 39,570 ล้าน ลบ.ม. โดยการวางแผนจัดสรรน้ำทั่วประเทศจำนวน 23,100 ล้าน ลบ.ม.

ผลการจัดสรรน้ำ (อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง) ทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2561 ถึง 30 เมษายน 2562 ใช้น้ำไปแล้ว 22,220 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 96 ของแผนจัดสรรน้ำ ส่วนในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2561 ถึง 30 เมษายน 2562 ใช้น้ำไปแล้ว 8,858 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 111 ของแผนจัดสรรน้ำ

หน่วย : ล้าน ลบ.ม.

พื้นที่	แผนการจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2561/62 (1 พ.ย.61 - 30 เม.ย.62)					ผลการจัดสรรน้ำ	
	อุปโภค-บริโภค	รักษาระบบนิเวศและอื่นๆ	การเกษตร	อุตสาหกรรม	รวม	ปริมาณน้ำ	% แผนจัดการจัดสรรน้ำ
ทั่วประเทศ	2,404	6,440	13,953	303	23,100	22,220	96
ลุ่มน้ำเจ้าพระยา	1,140	1,450	5,410	-	8,000	8,858	111

4. การเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2561/62

แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2561/62

ทั่วประเทศ จำนวน 16.08 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าว 11.21 ล้านไร่ พืชไร่ - พืชผัก 4.87 ล้านไร่

ลุ่มน้ำเจ้าพระยา จำนวน 8.74 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าว 7.18 ล้านไร่ พืชไร่ - พืชผัก 1.56 ล้านไร่

ผลการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2561/62 (ข้อมูล ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2562)

ทั่วประเทศ จำนวน 13.79 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าว 11.63 ล้านไร่ พืชไร่ - พืชผัก 2.16 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 85.78 ของแผน (ข้าว เก็บเกี่ยวแล้ว 9.34 ล้านไร่ รอเก็บเกี่ยว 2.29 ล้านไร่)

ลุ่มน้ำเจ้าพระยา จำนวน 8.25 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าว 7.71 ล้านไร่ พืชไร่ - พืชผัก 0.54 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 94.39 ของแผน (ข้าว เก็บเกี่ยวแล้ว 7.07 ล้านไร่ รอเก็บเกี่ยว 0.64 ล้านไร่)

พื้นที่ปลูกข้าวนาปรังเกินกว่าแผน จำนวน 1.46 ล้านไร่ รวม 41 จังหวัด โดยแบ่งเป็น

- ในเขตชลประทาน 36 จังหวัด พื้นที่ 1.32 ล้านไร่ ได้แก่ กำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ นครสวรรค์ พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุดรดิตถ์ อุทัยธานี ขอนแก่น บุรีรัมย์ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี ลพบุรี ชลบุรี ตราด ปราจีนบุรี ระยอง สระแก้ว กาญจนบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สุพรรณบุรี และสตูล

- นอกเขตชลประทาน 10 จังหวัด พื้นที่ 0.15 ล้านไร่ ได้แก่ พิษณุโลก ชัยภูมิ นครพนม บุรีรัมย์ ยโสธร สุรินทร์ พระนครศรีอยุธยา ปราจีนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และเพชรบุรี

ขอบเขตพื้นที่	พื้นที่แหล่งน้ำ	แผนการเพาะปลูก ปี 2561/62			* สถานการณ์การเพาะปลูก ปี 2561/62						ข้าวรอบที่ 2		
		ข้าวรอบที่ 2	พืชไร่ พืชผัก	รวม	ข้าว	% ข้าว	พืชไร่ พืชผัก	% พืชไร่ พืชผัก	รวม	% รวมทั้งหมด	พื้นที่ เก็บเกี่ยว	พื้นที่ เสียหาย	พื้นที่รอ
ทั่วประเทศ (77 จังหวัด)	ในเขตชลประทาน	8.03	2.43	10.46	8.94	111.37	0.59	24.28	9.53	91.14	6.88	-	2.06
	นอกเขตชลประทาน	3.18	2.44	5.62	2.69	84.59	1.57	64.34	4.26	75.80	2.46	-	0.23
	รวม	11.21	4.87	16.08	11.63	103.77	2.16	44.35	13.79	85.78	9.34	-	2.29
ลุ่มน้ำเจ้าพระยา (22 จังหวัด)	ในเขตชลประทาน	5.30	0.77	6.07	6.03	113.77	0.08	10.39	6.11	100.66	5.52	-	0.51
	นอกเขตชลประทาน	1.88	0.79	2.67	1.68	89.36	0.46	58.23	2.14	80.15	1.55	-	0.13
	รวม	7.18	1.56	8.74	7.71	107.38	0.54	34.62	8.25	94.39	7.07	-	0.64

5. การปฏิบัติการฝนหลวง

กรมฝนหลวงและการบินเกษตร เริ่มปฏิบัติฝนหลวงสู่ภัยแล้ง ประจำปี 2562 ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2562 โดยจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการ จำนวน 10 หน่วย ครอบคลุมทั้งประเทศ ได้แก่ หน่วยปฏิบัติการจังหวัดเชียงใหม่ พิษณุโลก กาญจนบุรี ลพบุรี นครราชสีมา อุดรธานี จันทบุรี อำเภอดำรงวิทยารัษฎานุประดิษฐ์ สุราษฎร์ธานี และจังหวัดสงขลา

พื้นที่ขอรับบริการฝนหลวง (วันที่ 1-3 พฤษภาคม 2562)

ภาค	จังหวัดที่ขอรับบริการ
เหนือ	กำแพงเพชร (1) ตาก (1) พิจิตร (1) พิษณุโลก (4) ลำปาง (6) ลำพูน (2) สุโขทัย (3) อุดรดิตถ์ (2) เชียงราย (18) เชียงใหม่ (2) แพร่ (1) แม่ฮ่องสอน (7)
กลาง	กาญจนบุรี (1) นครสวรรค์ (3) ลพบุรี (1) สระบุรี (1)
ตะวันออกเฉียงเหนือ	กาฬสินธุ์ (1) ขอนแก่น (1) นครราชสีมา (1) มหาสารคาม (1) สุรินทร์ (1) บุรีรัมย์ (2)
ตะวันออก	จันทบุรี (2) ตราด (1) ระยอง (1)
ใต้	นครศรีธรรมราช (1)
รวม	รวม 27 จังหวัด (67 อำเภอ)

สรุปผลปฏิบัติการฝนหลวงประจำวันวันที่ 2 พฤษภาคม 2562 มีการปฏิบัติการฝนหลวง 10 หน่วย จำนวน 40 เที่ยวบิน มีรายงานฝนตก ดังนี้

หน่วยปฏิบัติการฯ	จำนวนเที่ยวบิน (เที่ยว)	จังหวัดที่มีรายงานฝนตก
1. เชียงใหม่	4	ไม่มีฝนตกจากการปฏิบัติการฝนหลวง
2. พิษณุโลก	2	ภารกิจที่ 1. มีฝนตกเล็กน้อย บริเวณพื้นที่ลุ่มรับน้ำเขื่อน แม่มอก จ.ลำปาง (เกิน) ภารกิจที่ 2. ยับยั้งและบรรเทาความรุนแรงของพายุลูกเห็บ จ.เพชรบูรณ์ (วิเชียรบุรี) หลังปฏิบัติการพบมีฝนตกเล็กน้อยและมีรายงานลูกเห็บตก บริเวณ จ.เพชรบูรณ์ (วิเชียรบุรี) เวลาประมาณ 16:30 น.
3. กาญจนบุรี	6	มีฝนตกเล็กน้อยถึงปานกลาง บางพื้นที่บริเวณพื้นที่การเกษตร จ.กาญจนบุรี (หนองปรือ เลาช่วญ ศรีสวัสดิ์) จ.สุพรรณบุรี (ด่านช้าง) พื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำบริเวณโคก-อูบโคก จ.กาญจนบุรี และพื้นที่ลุ่มรับน้ำอ่างเก็บน้ำกระเสียว
4. ลพบุรี	9	มีฝนตกเล็กน้อยถึงปานกลาง บริเวณพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำอูบโคกบรีโคก จ.นครสวรรค์ (ท่าตะโก) พื้นที่การเกษตร จ.นครสวรรค์ (พยุหะคีรี ท่าตะโก ไผ่ศาลี ลาดยาว) จ.ลพบุรี (ชัยบาดาล) จ.เพชรบูรณ์ (ศรีเทพ วิเชียรบุรี) และพื้นที่ลุ่มรับน้ำเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ อ่างเก็บน้ำทับเสลา อ่างเก็บน้ำห้วยใหญ่
5. นครราชสีมา	4	มีฝนตกเล็กน้อยถึงปานกลาง บริเวณพื้นที่ประสบภัยแล้ง จ.นครราชสีมา (พระทองคำ) และบริเวณพื้นที่การเกษตร จ.นครราชสีมา (ด่านขุนทด เลิงสาง) และ จ.บุรีรัมย์ (หนองกี่ ปะคำ)
6. อุดรธานี	2	ภารกิจที่ 1. มีฝนตกเล็กน้อยถึงปานกลาง บริเวณพื้นที่การเกษตรและลุ่มรับน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ จ.ขอนแก่น (ชุมแพ หนองเรือ) จ.ชัยภูมิ (คอนสาร ภูเขียว บ้านแท่น) ภารกิจที่ 2. ยับยั้งและบรรเทาความรุนแรงของพายุลูกเห็บ จ.สกลนคร (เมืองสกลนคร) หลังปฏิบัติการพบว่า มีฝนตกเล็กน้อยและไม่มีการรายงานลูกเห็บตก บริเวณ จ.สกลนคร (เมืองสกลนคร) เวลา 15:39 - 15:50 น.
7. จันทบุรี	9	มีฝนตกเล็กน้อย บริเวณพื้นที่ จ.ระยอง (ปลวกแดง นิคมพัฒนา บ้านค่าย วังจันทร์) และ จ.สระแก้ว (วังสมบูรณ์)
8. หัวหิน	3	ไม่มีฝนตกจากการปฏิบัติการฝนหลวง
9. สุราษฎร์ธานี	-	ไม่ปฏิบัติการฝนหลวง เนื่องจาก ความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศที่ระดับปฏิบัติการต่ำกว่า 60% ประกอบกับอากาศมีลักษณะค่อนข้างทรงตัว ส่งผลให้ไม่มีเมฆก่อตัวในพื้นที่เป้าหมาย
10. สงขลา	1	มีฝนตกเล็กน้อย บางบริเวณพื้นที่ป่าพรุโต๊ะแดง และพื้นที่การเกษตร จ.นราธิวาส (เจาะไอร้อง สุโงปาดิ์ สุโงโลก สุคริน)

สรุปผลรวมปฏิบัติการตั้งแต่เริ่มตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวง (วันที่ 1 มีนาคม - 2 พฤษภาคม 2562)

มีการขึ้นปฏิบัติการฝนหลวง จำนวน 57 วัน มีฝนตกจากการปฏิบัติการฝนหลวงคิดเป็นร้อยละ 86.96 ขึ้นปฏิบัติงานจำนวน 1,382 เที่ยวบิน (2,006:09 ชั่วโมงบิน) จังหวัดที่มีรายงานฝนตกรวม 52 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ ตาก น่าน พะเยา แพร่ ลำปาง ลำพูน กำแพงเพชร พิษณุโลก ชัยภูมิ เพชรบูรณ์ อุดรดิตถ์ นครสวรรค์ ลพบุรี ขอนแก่น นครราชสีมา เลย สกลนคร สุรินทร์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ชัยนาท สระบุรี อุทัยธานี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ กาฬสินธุ์ หนองบัวลำภู อุดรธานี นครพนม ยโสธร อุบลราชธานี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา สระแก้ว ชลบุรี ตราด ระยอง ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี กระบี่ นครศรีธรรมราช พังงา สุราษฎร์ธานี ชุมพร นราธิวาส พัทลุง และสงขลา

6. การให้ความช่วยเหลือเฉพาะหน้า

เตรียมเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่ เพื่อช่วยเหลือในช่วงฤดูแล้ง ปี 2561/62 จำนวน 1,851 เครื่อง สนับสนุนเพื่อช่วยเหลือพื้นที่นาปี นาปรัง พืชไร่ และอุปโภคบริโภค จำนวน 171 เครื่อง ในพื้นที่ 39 จังหวัด แบ่งเป็น

- ช่วยเหลือพื้นที่ข้าวนาปีและพืชไร่ จำนวน 36 เครื่อง ในพื้นที่ 9 จังหวัด ได้แก่ อุดรดิตถ์(2) พิจิตร(1) ลำปาง(16) น่าน(6) พะเยา(2) ตาก(4) แพร่(2) บุรีรัมย์(2) เลย(1)

- ช่วยเหลือพื้นที่นาปรัง จำนวน 83 เครื่อง ในพื้นที่ 21 จังหวัด คือ เชียงใหม่(4) แม่ฮ่องสอน(1) เชียงราย(1) กำแพงเพชร(3) ตาก(7) พะเยา(2) นครราชสีมา(2) ศรีสะเกษ(1) หนองคาย(1) อุดรธานี(2) ยโสธร(2) นครพนม(8) นครสวรรค์(3) นครนายก(11) ปราจีนบุรี(11) ฉะเชิงเทรา(6) จันทบุรี(12) ระยอง(3) สุพรรณบุรี(2) ราชบุรี(1)

- ช่วยเหลือเพื่อการอุปโภค-บริโภค จำนวน 52 เครื่อง ในพื้นที่ 10 จังหวัด ได้แก่ สุโขทัย(3) เชียงราย(2) แพร่(1) นครราชสีมา(13) บุรีรัมย์(4) เลย(2) อุดรธานี(1) นนทบุรี(3) ปทุมธานี(14) ชัยนาท(9)

7. ผลกระทบด้านการเกษตร

7.1 ภัยแล้งช่วงภัย ม.ค. 62 – ปัจจุบัน

จังหวัดได้ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือภัยแล้งฯ แล้ว 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ นครราชสีมา ตราด และจังหวัดชลบุรี จำนวน 17 อำเภอ 51 ตำบล 364 หมู่บ้าน เนื่องจากขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค ขณะนี้ยังไม่มีผลกระทบด้านการเกษตร ได้ประกาศยุติสถานการณ์แล้วในพื้นที่ จ.ร้อยเอ็ด 1 อ. (เกษตรวิสัย) 1 ต. 4 ม. ปัจจุบันยังคงมีจังหวัดที่ประกาศเขตฯ (ภัยแล้ง) จำนวน 6 จังหวัด 16 อำเภอ 50 ตำบล 360 หมู่บ้าน ดังนี้

จังหวัด	จำนวน			รายชื่ออำเภอที่ประกาศเขตฯ
	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	
1. พิษณุโลก	1	4	38	วัดโบสถ์ (4ต. 38ม.)
2. ร้อยเอ็ด	2	2	10	เมืองสรวง (1ต. 3ม.) สุวรรณภูมิ (1ต. 7ม.)
3. ศรีสะเกษ	6	16	116	เมืองจันทร์ (1ต. 2ม.) ขุขันธ์ (4ต. 36ม.) ไพรบึง (1ต. 15ม.) ศรีรัตน (3ต. 29ม.) ขุนหาญ (4ต. 27ม.) โพธิ์ศรีสุวรรณ (3ต. 7ม.)
4. นครราชสีมา	3	4	35	เฉลิมพระเกียรติ (1ต. 3ม.) สูงเนิน (2ต. 29ม.) พระทองคำ (1ต. 3ม.)
5. ตราด	3	23	154	เมืองฯ (10ต. 61ม.) เขาสมิง (8ต. 66ม.) บ่อไร่ (5ต. 27ม.)
6. ชลบุรี	1	1	7	เกาะสีชัง (1ต. 7ม.)
รวม 6 จังหวัด	16	50	360	
จากทั้งหมด 76 จังหวัด	878	7,255	75,032	
คิดเป็นร้อยละของประเทศ	1.82	0.69	0.48	

7.2 วาตภัย ช่วงภัย วันที่ 8 ม.ค. 62 – ปัจจุบัน

ด้านพืช 28 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุทัยธานี แพร่ ลำปาง สุโขทัย กำแพงเพชร พะเยา พิษณุโลก เพชรบูรณ์ พิจิตร อุดรดิตถ์ ตาก เชียงใหม่ นครสวรรค์ ลำพูน เชียงราย น่าน ขอนแก่น หนองคาย เลย บึงกาฬ นครราชสีมา ศรีสะเกษ สกลนคร อุดรธานี จันทบุรี ชัยนาท ปทุมธานี และอ่างทอง เกษตรกร 9,242 ราย พื้นที่ 23,784 ไร่ แบ่งเป็น ข้าว 1,040 ไร่ พืชไร่ 14,894 ไร่ พืชสวนและอื่นๆ 7,850 ไร่ สำรวจพบความเสียหายแล้ว 16 จังหวัด เกษตรกร 1,778 ราย พื้นที่ 6,146 ไร่ คิดเป็นวงเงิน 7.84 ล้านบาท ช่วยเหลือแล้ว 1.51 ล้านบาท

ด้านประมง ยังไม่มีรายงานพื้นที่ได้รับผลกระทบ

ด้านปศุสัตว์ ยังไม่มีรายงานพื้นที่ได้รับผลกระทบ

7.3 อุทกภัย ช่วงภัยเดือนม.ค. 62 – ปัจจุบัน

ด้านพืช 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุทัยธานี ลำพูน เชียงราย เพชรบูรณ์ และกำแพงเพชร เกษตรกร 1,933 ราย พื้นที่ 15,107 ไร่ แบ่งเป็น ข้าว 1,209 ไร่ พืชไร่ 6,413 ไร่ พืชสวนและอื่นๆ 7,485 ไร่ สำรวจพบความเสียหายแล้ว 4 จังหวัด เกษตรกร 942 ราย พื้นที่ 8,413 ไร่ คิดเป็นวงเงิน 9.70 ล้านบาท ช่วยเหลือแล้ว 9.46 ล้านบาท

ด้านประมง ยังไม่มีรายงานพื้นที่ได้รับผลกระทบ

ด้านปศุสัตว์ ยังไม่มีรายงานพื้นที่ได้รับผลกระทบ

8. สถานการณ์ศัตรูพืชระบาด (ข้อมูล ณ วันที่ 24 เม.ย. 62)

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
ข้าว	1. เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล 2. เพลี้ยกระโดดหลังขาว 3. โรคไหม้ข้าว 4. โรคขอบใบแห้ง	พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด (กรุงเทพฯ อุดรดิตถ์ บึงกาฬ นครปฐม) จำนวน 12,644 ไร่ การระบาดลดลง 1,470 ไร่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (สงขลา) จำนวน 190 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (ตาก สงขลา) จำนวน 17 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (มหาสารคาม ตาก) จำนวน 20 ไร่ การระบาดคงที่	- ทำการประชาสัมพันธ์และเตือนการระบาดของศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล โรคไหม้ข้าว และศัตรูข้าวอื่นๆ เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังในพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาด - ผลิตและสนับสนุนเชื้อราไตรโคเดอร์มา และเชื้อราบิวเวอร์เรีย ใช้ควบคุมศัตรูข้าวในทุกพื้นที่ - แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ในการป้องกันและกำจัดโรคไหม้ข้าวในพื้นที่ที่มีการระบาด - แนะนำให้เกษตรกรในพื้นที่ใช้บิวเวอร์เรีย เพื่อควบคุมเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและเพลี้ยกระโดดหลังขาวในพื้นที่ - แนะนำให้เกษตรกรไม่ใส่ปุ๋ยไนโตรเจนในอัตราสูงมากเกินไป และในแปลงที่มีการระบาดมาก แนะนำให้ใช้สารเคมีพ่นลงบนต้นข้าว เช่น Phenazine-5-Oxide โดยผสมน้ำแล้วพ่นในระยะที่ต้นข้าวแตกกอเต็มที่และในระยะที่ข้าวออกรวง
อ้อย	1. แมลงนูนหลวง 2. ตัวหนอนยาว 3. จักจั่น 4. หนอนกออ้อย	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (ราชบุรี) จำนวน 300 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (ราชบุรี) จำนวน 350 ไร่ การระบาดคงที่ ไม่พบการระบาดสัปดาห์นี้ การระบาดลดลง 420 ไร่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (ลพบุรี) จำนวน 450 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 450 ไร่	- รมณรงค์ควบคุมศัตรูอ้อยโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ที่อาจเกิดการระบาด และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อยในพื้นที่เสี่ยง - แนะนำให้เกษตรกรทำการไถนาพรวนดินหลาย ๆ ครั้ง เพื่อทำลายหนอนแมลงนูนหลวงและดักแด้ และใช้เชื้อราบิวเวอร์เรียควบคุม โดยใส่ไปพร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกลงในพื้นดินที่มีความชื้น - แนะนำให้เกษตรกรปลูกอ้อยพันธุ์ต้านทานในฤดูการปลูกต่อไป และให้เกษตรกรเฝ้าดินชุดต่อทิ้งไม่ให้ เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ของตัวหนอนกออ้อยต่อไป
ข้าวโพด	1. หนอนเจาะลำต้นหรือ หนอนเจาะฝัก 2. หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (fall armyworm)	พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด (กาฬสินธุ์ สงขลา ลำปาง เชียงราย และตาก) จำนวน 1,535 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 585 ไร่ พบการระบาดในข้าวโพดโครงการฯ จำนวน 6,982 ไร่ การระบาดลดลง 75 ไร่ พบการระบาดในข้าวโพดนอกโครงการฯ จำนวน 2,455 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 530 ไร่	- ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนผ่านเว็บไซต์ และแจ้งเตือนในพื้นที่ปลูก เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังหนอนกระทู้ fall armyworm ซึ่งเป็นแมลงศัตรูพืชที่สำคัญของข้าวโพด และติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าวโพดอย่างต่อเนื่อง - แนะนำให้เกษตรกรใช้พันธุ์ต้านทานในการปลูกในฤดูต่อไป พร้อมทั้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ
มันสำปะหลัง	1. โรคโคนเน่าหัวเน่า 2. แมลงนูนหลวง 3. เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง 4. ไรแดง 5. เพลี้ยหอย	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 8 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (ราชบุรี) จำนวน 295 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด (มุกดาหาร ปทุมธานี ลพบุรี ระยอง ชลบุรี จันทบุรี ตาก) จำนวน 263 ไร่ การระบาดลดลง 348 ไร่ พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (กาฬสินธุ์ ชลบุรี) จำนวน 1,615 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 10 ไร่ พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (นครราชสีมา และชลบุรี) จำนวน 105 ไร่ การระบาดลดลง 25 ไร่	- รมณรงค์ควบคุมศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสาน - ผลิตขยายแตนเบียน Anagrus lopezi แมลงช้างปีกใส และเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมศัตรูมันสำปะหลังในพื้นที่ โดยเตรียมการผลิตเพื่อปล่อย 1,754 จุด จุดละ 3 ครั้ง ในปีงบประมาณ 2562 - แนะนำให้เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังอายุน้อยกว่า 5 เดือน หว่านปูนขาว หรือโรยเชื้อราไตรโคเดอร์มาบริเวณรอบโคนต้นที่ชุดออก หรือกรณีระบาดรุนแรงมากใช้สารเคมีฟอสฟิอิล อลูมิเนียม และสำรวจติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง - แนะนำให้เกษตรกรไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายตัวหนอนและดักแด้ รวมทั้งใช้เชื้อราเมตาไรเซียมควบคุม โดยใส่ไปพร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกลงในพื้นดิน - แจ้งให้เกษตรกรสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ และให้เก็บใบที่เสียหายไปเผาทำลายนอกแปลง และแจ้งเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการป้องกันกำจัดทันที

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
			- นำแมลงช้างปีกใสปล่อยในพื้นที่ระบาด เพื่อใช้ควบคุมเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง และแนะนำให้เกษตรกรเฝ้าระวังและปล่อยแมลงช้างปีกใสอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
ปาล์มน้ำมัน	1. หนอนหัวดำ 2. ดั้วแรด 3. ดั้วกุหลาบ 4. หนอนปลอกเล็ก 5. โรคลำต้นเน่า	พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด จำนวน 17 ไร่ <u>การระบาดคงที่</u> พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด จำนวน 750 ไร่ <u>การระบาดลดลง</u> 9 ไร่ พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด จำนวน 49 ไร่ <u>การระบาดคงที่</u> พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (สุราษฎร์ธานี กระบี่) จำนวน 58 ไร่ <u>การระบาดคงที่</u> พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (กระบี่) จำนวน 45 ไร่ <u>การระบาดคงที่</u>	- ถ่ายทอดความรู้ และให้คำแนะนำวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูปาล์มน้ำมัน - ปล่อยแตนเบียนหนอนบรอนคอน (Bracon hebetor) ในพื้นที่ระบาด - ตัดทางใบที่ถูกทำลายมาเผา และดูแลสวนปาล์มให้สะอาดอยู่เสมอ เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ - ผลิตและขยายเชื้อราเมตาไรเซียม (Metarhizium anisopliae) เพื่อนำมาใช้ควบคุมดั้วแรด และดั้วกุหลาบ - ใช้สารเคมีคาร์บาริล (เซฟวิน 85% ดับบลิวพี) พ่นบริเวณใบให้ทั่วในตอนเย็นก่อนค่ำ - ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ทาในบริเวณที่เกิดโรคเพื่อควบคุมการระบาดของลำต้นเน่า และปรับพื้นที่ในแปลงให้มีการระบายน้ำที่ดี - ใช้กำจัดฟิโรโมน ใช้ตาข่ายดักจับดั้วแรด - แนะนำให้ตัดทางใบที่ถูกหนอนหน้าแมวทำลายไปเผาทิ้ง พ่นบริเวณทางใบปาล์มน้ำมันด้วยเชื้อบีที (Bacillus thuringiensis) สำหรับต้นปาล์มที่พบการทำลายระยะรุนแรงแนะนำให้ใช้สารเคมีคลอไพริฟอส
ยางพารา	1. โรคกลากขาว	พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด (จันทบุรี นครพนม สงขลา ชุมพร สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต ยะลา ปัตตานี) จำนวน 1,135 ไร่ <u>การระบาดคงที่</u>	- ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องการป้องกันกำจัดโรคที่ก่อให้เกิดความเสียหายกับสวนยางพารา โดยชุดคลุมบริเวณต้นที่เป็นโรค เพื่อป้องกันไม่ให้โรคแพร่ระบาดไปยังต้นอื่นโดยการสัมผัสกันของราก - ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาในบริเวณที่เกิดโรคเพื่อควบคุมการระบาดของโรครากขาวยางพารา - แนะนำให้เกษตรกรปลูกยางพาราพันธุ์ต้านทานโรค - ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา นำมาผสมกับปุ๋ยหมักใช้ในสวนยางพารา
มะพร้าว	1. หนอนหัวดำ 2. แมลงดำหนาม 3. ดั้วแรด	พื้นที่ระบาด 23 จังหวัด จำนวน 5,580 ไร่ <u>การระบาดลดลง</u> 13 ไร่ พื้นที่ระบาด 28 จังหวัด จำนวน 55,884 ไร่ <u>การระบาดเพิ่มขึ้น</u> 105 ไร่ พื้นที่ระบาด 21 จังหวัด จำนวน 10,481 ไร่ <u>การระบาดเพิ่มขึ้น</u> 140 ไร่	- ถ่ายทอดความรู้ และให้คำแนะนำวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว และการดูแลสวนมะพร้าว ตัดทางใบที่ถูกหนอนหัวดำทำลายมาเผา - ปล่อยแตนเบียนหนอนบรอนคอน (Bracon hebetor) แตนเบียนไข่ทริโคแกรมมา (Trichogramma spp.) และแตนเบียนอะซีโคเดส (Asecodes hispinarum) เพื่อคุมการระบาดของหนอนหัวดำในพื้นที่ - ใช้เชื้อราเมตาไรเซียม (Metarhizium anisopliae) ทำลายไข่และตัวอ่อนดั้วแรด
ทุเรียน	1. โรครากเน่าโคนเน่า 2. หนอนเจาะลำต้น 3. หนอนเจาะผล 4. เพลี้ยไฟ 5. เพลี้ยแป้ง 6. โรคราดำ	พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด (จันทบุรี ตรัง ชุมพร) จำนวน 10,291 ไร่ <u>การระบาดลดลง</u> 473 ไร่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 25 ไร่ <u>การระบาดคงที่</u> พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 3 ไร่ <u>การระบาดเพิ่มขึ้น</u> 3 ไร่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 2 ไร่ <u>การระบาดคงที่</u> พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 4 ไร่ <u>การระบาดเพิ่มขึ้น</u> 3 ไร่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 1 ไร่ <u>การระบาดลดลง</u> 1 ไร่	- แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาในการป้องกันและกำจัดโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน โดยให้ชุดผิวเปลือกบริเวณที่เป็นโรคออก และนำไปเผาทำลายแล้วทาผลด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา - แนะนำให้เกษตรกรสังเกตรอยแผลจากการวางไข่และการทำลายของหนอน เก็บไข่ไปทำลาย เพื่อตัดวงจรการระบาด หรือใช้ตาข่ายดักผีเสื้อหนอนๆ รอบต้นเพื่อดักจับตัวเต็มวัย มาทำลายทิ้ง แหล่งที่มีการระบาดรุนแรงให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลงชนิดดูด - กำจัดแหล่งขยายพันธุ์โดยตัดต้นทุเรียนที่ถูกทำลายรุนแรงจนไม่สามารถให้ผลผลิตได้แล้วไปเผาทิ้ง

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
	7. เพลี้ยไก่แจ้	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (ระยอง) จำนวน 3 ไร่ การระบาดคงที่	
เงาะ	1. โรคใบจุดสาหร่าย	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 1 ไร่ การระบาดคงที่	- แนะนำให้เกษตรกรหมั่นสำรวจสวนเงาะอย่างสม่ำเสมอ ตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง เพื่อลดความชื้นภายในทรงพุ่ม หากพบอาการของโรคให้ตัดส่วนนั้นไปเผาทำลาย - แนะนำให้ใช้สารเคมีคอปเปอร์ออกซีไฮดรอกไซด์ 85% ดับบลิวพี 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วทั้งต้น หรือใช้ปูนป้องกันเป็นระยะ

หมายเหตุ พื้นที่การระบาด (เพิ่มขึ้น ลดลง) เปรียบเทียบกับสัปดาห์ที่ผ่านมา

9. สถานการณ์โรคระบาดสัตว์

9.1 โรคพิษสุนัขบ้า (วันที่ 1 ต.ค. 61 – 1 พ.ค. 62)

1) สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ระหว่างวันที่ 1 ต.ค. 61 – 1 พ.ค. 62 รายงานพบโรคทั้งหมด 46 จังหวัด 287 จุด ปัจจุบันยังคงประกาศเขตโรคระบาดสัตว์ 32 จุด ในพื้นที่ 19 จังหวัด คือ คือ ปทุมธานี ปราจีนบุรี ระยอง สระแก้ว ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ อุบลราชธานี กาฬสินธุ์ มุกดาหาร ร้อยเอ็ด ตาก อุทัยธานี นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี สงขลา และสตูล

ทั้งนี้ กรมปศุสัตว์ได้เร่งดำเนินการป้องกันควบคุมโรคทุกจุดเกิดโรค โดยฉีดวัคซีนรอบจุดเกิดโรคในสัตว์กลุ่มเสี่ยงทุกตัวในรัศมี 5 กม. รอบจุดเกิดโรคได้ 46,993 ตัว เร่งรัดควบคุมจำนวนประชากรสัตว์พาหะนำโรคที่สำคัญ (สุนัขและแมว) ทำให้มีจำนวนคงที่หรือลดลงเพื่อลดความเสี่ยงของการแพร่เชื้อโรค โดยการผ่าตัดทำหมันได้ 4,070 ตัว

9.2 โรคพิษสุนัขบ้า (ช่วงวันที่ 9 - 15 มี.ค. 62) เกิดโรคทั้งหมด 10 ครั้ง ในสุนัข 9 ครั้ง ในโค 1 ครั้ง ในพื้นที่ 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครราชสีมา สุรินทร์ ยโสธร นครศรีธรรมราช และจังหวัดสงขลา

9.3 โรคบลูเซลลา (ช่วงวันที่ 9 - 15 มี.ค. 62) พบการระบาดในแพะเนื้อ 1 ครั้ง ในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 1 จังหวัดชัยนาท

9.4 โรคปากและเท้าเปื่อย (ช่วงวันที่ 9 - 15 มี.ค. 62) พบการระบาดในโคนม 1 ครั้ง ในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่

9.5 ไม่มีรายงานสัตว์ปีกป่วยตายผิดปกติ และโรคระบาดสัตว์อื่นๆ ในสัปดาห์นี้

9.6 โรคระบาดสัตว์ในต่างประเทศ (ช่วงวันที่ 9 - 15 มี.ค. 62) พบการระบาด 7 โรค ดังนี้

- โรคคอหิวด์แอฟริกาในสุกร 36 ครั้ง
  - ในสุกร 18 ครั้ง ที่ประเทศเวียดนาม
  - ในสุกร 2 ครั้ง ที่ประเทศจีน
  - ในหมูป่า 2 ครั้ง ที่ประเทศรัสเซีย
  - ในหมูป่า และสุกร 4 ครั้ง ที่ประเทศโปแลนด์
  - ในหมูป่า และสุกร 9 ครั้ง ที่ประเทศโรมาเนีย
  - ในหมูป่า 1 ครั้ง ที่ประเทศเบลเยียม
- โรคไขหวัดนกชนิดรุนแรง 2 ครั้ง
  - H5N8 ในนก 1 ครั้ง ที่ประเทศบัลแกเรีย
  - H5N8 ในนก 1 ครั้ง ที่ประเทศเวียดนาม
- โรคไขหวัดนกชนิดรุนแรงต่ำ (H5) ในนก 1 ครั้ง ที่ประเทศเดนมาร์ก
- โรคบลูทังก์ ในโค 1 ครั้ง ที่ประเทศอียิปต์
- โรคปากและเท้าเปื่อย ชนิดโอ 1 ครั้ง ในโค ที่ประเทศรัสเซีย
- โรคลิซมาเนีย 1 ครั้ง ในสุนัข ที่ประเทศอาร์เมเนีย
- โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง ในอูฐ 1 ครั้ง ที่ประเทศเคนยา